Utdannings-
direktoratet

Saksbehandler: Laila Sivertsen

Vår dato:	Vår referanse:
01.07.2026	2026/516
Deres dato:	Deres referanse:

NHO Geneo

Tolkningsuttalelse om finansieringsforskriften § 14

Viser til deres brev datert 15. juni 2026 til Kunnskapsdepartementet med kopi til Utdanningsdirektoratet. Brevet gjelder en anmodning om tolkningsuttalelse om § 14 i forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften).

Kunnskapsdepartementet har delegert til Utdanningsdirektoratet å tolke regelverket etter barnehageloven.

I henvendelsen viser dere til veileder utarbeidet i samarbeid mellom KS og PBL hvor dere mener veilederen kobler prosentsats til pensjonsordningens type – slik at innskuddsordninger plasseres på de laveste satsene, mens ytelses- og hybridordninger plasseres på den høyeste.

Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet har ikke vært involvert i utarbeidelsen av veiledningen som er utarbeidet av KS og PBL.

Valg av prosentsats

Barnehageloven § 19 b første ledd andre punktum trer i kraft 1. august 2026 og lyder:

> *«Pensjonstilskuddet skal beregnes ved å gange antall årsverk i barnehagen med samlet lønn per årsverk i barnehagen, en prosentsats basert på pensjonsvilkårene til den enkelte barnehage og lokal arbeidsgiveravgift».*

Videre lyder § 19 b andre ledd første punktum:

> *«Prosentsatser for beregning av pensjonstilskudd etter første ledd skal være differensierte og tilpasset vilkårene i ulike pensjonsavtaler til private barnehager».*

I § 14 i finansieringsforskriften framgår det videre at valg av prosentsats skal baseres på pensjonsvilkårene til den private barnehagen.

I veiledningen til § 14 skriver departementet følgende:

> *«At kommunen skal velge prosentsats «basert på pensjonsvilkårene til den private barnehagen» innebærer at kommunen skal velge den prosentsatsen som passer best for den enkelte barnehage. For å velge hvilken prosentsats barnehagen skal innplasseres på, må kommunen innhente dokumentasjon om avtalevilkårene i private barnehager og utfra dette fastsette hvilken prosentsats barnehagen skal innplasseres på».*

Etter Utdanningsdirektoratets syn er det klart at lov- og forskriftstekst tilsier at prosentsats skal vurderes ut fra avtalevilkårene i de enkelte barnehagene. I henvendelsen trekker dere fram at dere tolker KS og PBL sin veileder som at innskuddspensjonsavtaler skal plasseres på de laveste satsene.

Postadresse:
Schweigaards gate 15 B,
0191 Oslo

Telefon:
+47 23 30 12 00
Org.nr.:
NO 970 018 131

E-post:
post@udir.no
Internett:
www.udir.no

Etter Lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) ligger sparesatsen mellom 2 prosent og 7 prosent for lønn opp til 12G. Hvis en privat barnehage har valgt sparesats på 7 prosent og i tillegg har AFP, andre produkter og en lav egenandel for de ansatte, kan det være naturlig å velge høyeste sats i denne konkrete saken.

Vi mener dette også følger av det departementet skriver i høringsnotatet til finansieringsforskriften:

> *«Den laveste satsen vil være relevant for barnehager med mindre gunstige pensjonsordninger, eksempelvis barnehager med pensjonsordninger som kun oppfyller minstekravet til pensjonssparing og som ellers har få eller ingen tilleggsprodukter/tilleggsdekninger».*

Videre skriver departementet:

> *«Den mellomste satsen vil hovedsakelig være relevant for barnehager med innskuddsordninger med en høyere avtalt sparesats med tilleggsprodukter og AFP.*
> *Departementet mener at den øverste satsen på 11 prosent vil representere en form for «bransjestandard». Departementet vurderer at denne prosentsatsen vil gi rom for at barnehagene kan ha en sparesats i innskudd- og hybridordninger som er tilsvarende den øverste grensen som er angitt i tjenestepensjonsloven § 4-7, inkludert levealderjustering og kostnader til administrasjon. Satsen gir i tillegg rom for at private barnehager kan ha innslag av vanlige «tilleggsprodukter», slik som reguleringsgarantier, uførepensjon etterlattepensjon og gruppelivsforsikring. Videre vil satsen legge til rette for at barnehager kan ha avtaler om avtalefestet pensjon (AFP)».*

Egenandel

Det følger av barnehageloven § 19 b at kommunen ved fastsetting av prosentsats skal trekke fra vanlig egenandel for ansatte i kommunale barnehager. I merknaden er det presisert at dersom den private barnehagen har høyere egenandel en de kommunale barnehagene, skal barnehagens egenandel legges til grunn.

Etter innskuddspensjonsloven er høyeste tillatte sats for egenandel 4 prosent. Fradraget for ansattes egenandel vil normalt ligge mellom 2 og 4 prosent.

Innlåsingseffekt

Vi antar at dere med innlåsingseffekt sikter til at de private barnehagene skal melde fra til kommunen dersom de inngår en ny pensjonsavtale med endrede pensjonsvilkår, jf. barnehageloven § 19 b fjerde ledd. Meldeplikten gjelder etter vårt syn både når den nye pensjonsavtalen tilsier plassering på en høyere sats og på en lavere sats. Som vi har redegjort for foran er ikke valg av prosentsats knyttet til type pensjonsordning.

Oppsummering

Valg av pensjonssats skal bygge på en individuell vurdering av pensjonsvilkårene i den enkelte avtale uavhengig av om avtalen er en innskuddspensjonsordning, hybridordning eller ytelsesordning.

Vennlig hilsen

Cathrine Elise Folkestad Persson
fungerende avdelingsdirektør

Laila Sivertsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.